

ЦРАС Вх. № 396/13.08.2018

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен
„Доктор“

Тема на дисертационния труд: „Изследване на възможностите за
реакреационен туризъм и спорт при хора с физически увреждания в регион
Атика – Гърция“

Автор на дисертационния труд: Георгия Папайоану

Научен ръководител: проф. Валентин Гърков, доктор

Рецензент: проф. Димитър Танев Кайков, дн

Представеният за рецензиране дисертационен труд на тема „Изследване на възможностите за рекреационен туризъм и спорт при хора с физически увреждания в регион Атика – Гърция“ е оформена в обем от 142 страници, съдържа 43 таблици, 50 фигури, 26 снимки, библиографска справка от 77 източника, от които 57 на кирилица, 14 на латиница, 16 от интернет и 4 приложения.

Разгледаният в дисертационния труд проблем за разкриване на възможности за рекреационен туризъм и спорт при хора с физически увреждания е много актуален и значим. Актуалността на проблема е в осъзнаване на потребността от съвременното общество за подобряване грижите към хората с физически увреждания. Значимостта на изследвания проблем е свързан с реалното решаване на проблема от институциите посредством усъвършенстване на системата за грижата към хората с увреждания посредством използването на рекреационния туризъм и спорт.

Дисертационният труд е построен в три части: 1. Литературен обзор; 2. Цел, задачи, методика и организация на изследването; 3. Анализ на резултатите, изводи и препоръки, ползвана литература и четири приложения.

Положителна оценка заслужава първа част на дисертацията „Литературен обзор“, където са разработени теоретичните основи на изследвания проблем. Подробно е представена съвременна Гърция. Туризмът на страната е задълбочено анализиран. Посочва се, че Гърция е много добре развита туристическа държава. Тя се нарежда на челните места в списъка на световните туристически дестинации. През 2015 г. над 25 милиона туристи са посетили страната – повече от два пъти от населението ѝ. Приходите за 2015

г. възлизат на 14 милиарда евро. Подробно е представена област Атика в Гърция и десет от нейните най-посещавани от туристите забележителности.

Разгледани са терминологичните особености на инвалидността и уврежданията. Представен е медицински и социален модел на инвалидността. Посочва се, че до края на 20 век терминът „инвалидност“ е използван най-често, но по-късно се заменя с термина „увреждане“. Хората с увреждания се наричат „хора със специфични потребности“ и те представляват над 15% от населението на Европейския съюз. Направен е задълбочен анализ на положението на хората с увреждания в Гърция. Посочени са различните трудности пред гръцките инвалиди. Определена е същността и е разкрито съдържанието на понятието „Адаптирана физическа активност“ (АФА). Разгледани са направленията на обучението по АФА. На базата на различни литературни източници и нормативни актове много подробно е анализирана адаптираната физическа активност в Република Гърция и гр. Атина, както и създаването и развитието на системата АФАС (адаптирана физическа активност и спорт) в страната. Със съжаление се посочва, че голяма част от построените съоръжения за XXVIII летни олимпийски игри, проведени в Атина, Гърция през август 2004 г., са заключени и постепенно се разрушават. Много добре е разработена концепцията за рекреационния туризъм и спорта за хора с физически увреждания. Разкрита е същността, посочени са елементите и тенденцията на развитието на спортно-рекреационния туризъм. Представени са 60 вида дейности за рекреационен туризъм. Определена е същността на спортния туризъм. В края на първата част е изведена работната хипотеза, която е правилно определена.

При оценяване на първа глава на дисертационния труд може да се твърди, че Георгия Папайоану притежава необходимите компетенции да анализира и обобщава научни знания по изследвания проблем.

Положителна оценка заслужава и втора част на дисертацията „Цел, задачи, методика и организация на изследването“, в която е разработена експерименталната част на изследването. Правилно е определена целта: „Оптимизиране на възможностите за рекреативен туризъм и спорт за хора с физически увреждания в регион Атика – Гърция чрез разкриване реалното състояние на условията за тази дейност“. За постигане на целта са поставени шест задачи, които са добре дефинирани. Обектът и предметът на изследването са точно определени. За решаването на задачите, постигането на

целта и потвърждаване на работната хипотеза са приложени надеждни методи: проучване на литературните източници; контент-анализ; експертно проучване на основните фактори, влияещи върху хора с увреждания в Република Гърция; бенчмаркинг анализ на популярните обекти за рекреативен туризъм в региона; ситуационен анализ (SWOT) за изследване на състоянието и тенденциите за развитие на туризма; две анкетни проучвания за отношението на здрави граждани към интегрирането на лица с физически проблеми посредством рекреационен туризъм и спорт и отношението на лица с физически увреждания към интегрирането им към обществото посредством рекреационен туризъм и спорт. Изследваните лица са достатъчни за доказване на работната хипотеза. Резултатите са обработени чрез надеждни математико-статистически методи. Изследването е проведено при добра организация. Изработената правилна стратегия е показател за формирани умения на Георгия Папайоану да планира, организира и провежда научно изследване.

Трета част на дисертацията „Анализ на резултатите“ включва интерпретация на обработените посредством надеждни методи данни от научното изследване. Идентифицирани са основните фактори, влияещи върху управлението и развитието на спорта за хора с увреждания в регион Атика – Гърция. Определени са нагласите и отношението на лица с физически увреждания към интегрирането им в обществото в резултат на рекреационен туризъм и спорт. Направен е сравнителен анализ на съдържанието на отговорите, включени в анкетите на хората без и с увреждания. На базата на ситуативния анализ (SWOT) са разкрити силните и слабите страни на достъпния туризъм за хора с увреждания. Определени са тенденциите на възможностите и заплахите на достъпния туризъм в Гърция. Върху основата на метода „бенчмаркинг анализ“, включващ осем въпроса, са анализирани резултати от изследването посредством система за оценка в 5 бала на достъпността до забележителностите, природните паркове и спортните съоръжения в област Атика. Представена е характеристика на девет от най-посещаваните забележителности. На първо място се е класирал Новият музей на Акропола с 95%. Препоръчен е маршрут за посещение на най-популярните забележителности на Атина.

На базата на обобщението на анализираните резултати от научното изследване и разкритите за теорията и практиката закономерности може

убедено да се твърди, че Георгия Папайоану притежава необходимите качества за провеждане на комплексни научни изследвания.

В края на дисертацията са изведени шест извода и шест препоръки, които са правилно дефинирани.

Дисертационният труд има определени научни приноси. Синтезирано е знание и е обогатена теорията за рекреационния туризъм и спорт при лица с физически увреждания. Установени са благоприятните и неблагоприятните фактори за развитието на достъпния туризъм за лица с физически увреждания в област Атика. Разкрити са възможности за усъвършенстване на нормативната база за регламентиране на спортно-рекреационните дейности на хората с увреждания. Изведени са водещите фактори за управлението на адаптираната физическа активност и спорт на лица с увреждания в Република Гърция, гр. Атина и област Атика. Посочени са конкретни препоръки за усъвършенстване на рекреационния туризъм и спорт при хора с физически увреждания.

В дисертационния труд са допуснати отделни технически грешки, които не понижават неговите достойнства.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на тема „Изследване на възможностите за рекреационен туризъм и спорт при хора с физически увреждания в регион Атика – Гърция“ е научноприложен труд с определени научни приноси. Георгия Папайоану притежава задълбочени теоретични знания и приложни умения за провеждане на комплексни научни изследвания. Предлагам на уважаемото Научно жури да ѝ присъди образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 7.6. Спорт.

03.08.2018 г.

гр. София

Чл. 2 ЗЗЛД
Рецензент: _____
/проф. Д. Кайков, дн/